

Humanistisk Samfund
Vester Voldgade 96, 5. tv
1552 København V
kontakt@humanistisksamfund.dk
Tlf. 42432010

København, den 20. april 2015

Notat om Civilregistrering

I forbindelse med at Jørgen Arbo-Bæhr (EL) og Henning Hyllested (EL) har fremsat beslutningsforslag om at flytte civilregistrering fra Folkekirken til kommunerne har Humanistisk Samfund udarbejdet dette notat om civilregistrering

Den nuværende situation

Staten har uddelegeret en del af sine beføjelser vedr. civilregistrering til Folkekirken.

Den evangelisk-lutherske kirke har som opgave at registrere navngivningen for alle spædbørn i Danmark uanset deres religion. Også navneændringer skal senere i livet meldes til kirken.

Man skal konkret henvende sig til kirkekontoret i det sogn, hvor man bor. Det kan ske pr. brev eller personligt. Der er også en elektronisk løsning, personregistrering.dk, hvis man gerne vil undgå at skulle forbi kirkekontoret. Hvis man benytter den, gives der elektronisk besked til det lokale kirkekontor. Den kan kun bruges de første 10 dage efter barnets fødsel.

Sådan er det i hele landet, undtagen det tidligere Sønderjyllands Amt. Efter Sønderjylland i 1864 kom under tysk herredømme, besluttede man efter preussisk forvaltningsskik, at civilregistreringen skulle foregå på kommunekontoret. Da Sønderjylland i 1920 kom tilbage til Danmark, besluttede staten ikke at ændre dette. Man regnede med, at resten af landet snart ville følge efter og flytte civilregistreringen til kommunerne. Det skete som bekendt ikke.

Det er også i den evangelisk-lutherske kirke, at dødsfald registreres. Sognepræsten fungerer samtidig som begravelsesmyndighed. Det betyder, at en evangelisk-luthersk præst skal behandle alle anmodninger om begravelse eller ligbrænding, jf. Begravelsesloven § 7, skrivelse nr. 12001/1977: "Borgerlig begravelse må i intet tilfælde finde sted, forinden præsten har truffet sin afgørelse." Det er derfor også præsten, der skal behandle sagen, hvis de pårørende ikke kan blive enige om, hvordan begravelsen skal finde sted.

I vores nabolande Norge og Sverige sker civilregistrering ved en ren civil myndighed (folkeregisteret og Rigsskatteværket). I eksempelvis Holland har civilregistreringen været uden for kirken siden 1811.

Problemer ved den nuværende ordning

Den nuværende ordning er til ulempe for personer uden for Folkekirken og til fordel for Folkekirken.

Der er eksempler på, at ikke-troende forældre har fået materiale fra Folkekirken stukket i hånden, der argumenterer for, at det er en god ide at få sit barn døbt. Det er ikke acceptabelt, at man som borger udsættes for religiøs agitation, når man henvender sig til en myndighed for at få foretaget en offentlig opgave.

Samtidig er placeringen af civilregistreringen et signal til personer uden for kirken om, at deres livssyn er unormalt og mindre fint end det, de fleste bruger her i landet.

Endvidere er ordningen et eksempel på statens diskrete støtte til Folkekirken. Daværende biskop Jan Lindhardt beskrev det i 2005 sådan:

" At det for kirkens vedkommende er en klar, om end dyr, fordel, kan der ikke være tvivl om. For ordningen skaber 'mødesteder' mellem folkekirken og danskerne. Og den skaber en selvfølgelighed i forhold

til kirkens bygninger – adskillige unge par har netop opdaget, hvor deres lokale kirke ligger, når de har fået et barn, der skal fødselsregistreres ("Folkekirke? Kirken i det danske samfund", Hovedland, 2005).

Humanistisk Samfund mener, det må være op til den enkelte frit at vælge sit eget livssyn, uden at staten diskret peger i en bestemt retning.

Hvad mener befolkningen?

Humanistisk Samfund har fået foretaget en meningsmåling om befolkningens holdning til civilregistrering. Den viser stor opbakning til at flytte civilregistreringen til kommunerne.

Vi spurgte "Når et barn fødes, skal det registreres, ligesom det skal registreres, når et menneske dør eller ændrer navn. Hvor mener du en sådan registrering mest hensigtsmæssigt kan foregå?"

Svarene fordelte sig på de nedenstående svarkategorier:

Hos kommunen	75 %
I Folkekirken	17 %
Hos det trossamfund, som hver enkelt borger tilhører	4 %
Ved ikke	5 %
Totalsum	100 %
Antal respondenter	1001

Undersøgelsen er gennemført af analyseinstituttet YouGov. Der er i alt gennemført 1001 CAWI-interview med danskere i alderen 18-74 år, i perioden 7. - 9. marts 2014.

Hvor kan civilregistreringen alternativt foregå?

Ved kommunernes borgerservice kan man få pas, kørekort og sundhedskort. Det vil være naturligt at placere civilregistrering samme sted og ikke på et religionskontor.

Det er blevet fremført, at det vil koste penge for staten, hvis det bliver flyttet. Det skyldes, at statens støtte til Folkekirken er organiseret på den måde, at staten betaler 40 % af præsternes løn, mens der ikke betales direkte for varetagelse af civilregistreringen. Staten betaler altså for kristen forkyndelse, mens de ikke betaler for varetagelse af en samfundsopgave som personregistreringen.

Det står imidlertid fast, at Folkekirken bruger cirka 100 mio. kr. på civilregistreringen årlig. Hver enkelt ekspedition koster over 600 kr., inklusive dem der foregår rent digitalt. Det er en høj pris. Området har da heller ikke været omfattet af de løbende effektiviseringer og besparelser, som eller er normale i den offentlige sektor.

Humanistisk Samfund vil derfor anbefale Folketingets partier at tage skridt til at flytte civilregistreringen fra Det Evangelisk-Lutherske trossamfund til offentlige instanser, f.eks. kommunerne.